

III

(Az EU-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok)

AZ EU-SZERZŐDÉS V. CÍME ALAPJÁN ELFOGADOTT JOGI AKTUSOK

A TANÁCS 2008/851/KKBP EGYÜTTES FELLÉPÉSE

(2008. november 10.)

a Szomália partjainál folytatott kalóztámadásoktól és fegyveres rablásoktól való elrettentéshez, azok megelőzéséhez és visszaszorításához való hozzájárulás céljából folytatott európai uniós katonai műveletről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

eszközt felhasználjanak arra, hogy megakadályozzák a tengeren elkövetett kalóztámadásokat és fegyveres rablásokat.

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, és különösen annak 14. cikkére, 25. cikke harmadik bekezdésére és 28. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

(1) Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa (ENSZ BT) 2008. május 15-én elfogadott 1814 (2008) sz. határozatában arra kéri az államokat és a regionális szervezeteket, hogy lépéseiket szorosan összehangolva hozzanak intézkedéseket a Szomáliának szánt humanitárius támogatás szállításában és eljuttatásában, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezete által engedélyezett tevékenységekben részt vevő hajók védelme érdekében.

(2) Az ENSZ BT a szomáliai helyzetről szóló, 2008. június 2-án elfogadott 1816 (2008) sz. határozatában aggodalmának adott hangot amiatt, hogy a hajókat érő kalóztámadások és fegyveres rablások veszélyeztetik a humanitárius támogatás Szomáliába juttatását, a tengeri kereskedelmi útvonalak biztonságát és a nemzetközi hajózást. Az ENSZ BT elsősorban a szomáliai partvidék mentén haladó tengeri kereskedelmi útvonalakon közlekedni szándékozó államokat arra kérte fel, hogy az átmeneti szövetségi kormánnyal együttműködésben erősítsék meg és hangolják össze a tengeren elkövetett kalóztámadások és fegyveres rablások visszaszorítását célzó fellépésüket. Felhatalmazta az átmeneti szövetségi kormánnyal együttműködő államokat – amelyek nevét az átmeneti kormány előzetesen megküldte az ENSZ főtitkárának –, hogy a határozat elfogadásától számított hat hónapon keresztül Szomália felségvizeire belépjenek, és a vonatkozó nemzetközi joggal összhangban minden szükséges

(3) Az ENSZ BT a 2008. október 7-én elfogadott, a szomáliai helyzetről szóló határozatában üdvözölte az Európai Unió (EU) esetleges tengeri katonai műveletét, valamint az 1814 (2008) sz. és az 1816 (2008) sz. határozat végrehajtása érdekében tett nemzetközi és nemzeti kezdeményezéseket, továbbá nyomatékosan felszólított minden olyan államot, amelynek ez módjában áll, az átmeneti szövetségi kormánnyal való együttműködésre a tengeren elkövetett kalóztámadások és fegyveres cselekmények elleni harcban az 1816 (2008) sz. határozatnak megfelelően. Ezen felül felszólított minden államot és regionális szervezetet, hogy az 1814 (2008) sz. határozata rendelkezéseinek megfelelően továbbra is nyújtsanak védelmet az Élelmezési Világprogram (WFP) tengeri szállítmányainak, amely létfontosságú szerepet tölt be a humanitárius segélyeknek a szomáliai népességhez történő eljuttatásában.

(4) A Tanács 2008. május 26-i következtetéseiben aggodalmát fejezte ki a Szomália partjainál folytatott kalóztámadások fokozódásával kapcsolatban, amelyek befolyásolják a humanitárius erőfeszítéseket és a nemzetközi tengeri forgalmat a régióban, és hozzájárulnak az ENSZ-fegyverembargó folyamatos megsértéséhez. A Tanács elismerését fejezte ki továbbá néhány EU tagállam kezdeményezéssorozatával kapcsolatban, amely arra irányul, hogy védelmet nyújtson a WFP hajóinak. A Tanács hangsúlyozta, hogy a nemzetközi közösségnek szélesebb körűen kell részt vennie e kísérekben annak érdekében, hogy biztosítsák a humanitárius támogatásnak a szomáliai népesség részére való eljuttatását.

(5) A Tanács 2008. augusztus 5-én jóváhagyta az ENSZ BT 1816 (2008) sz. határozatának végrehajtásához való hozzájárulást és a békének valamint a nemzetközi biztonságának a régióban való megőrzését célzó európai uniós fellépésre vonatkozó válságkezelési koncepciót.

- (6) A Tanács 2008. szeptember 15-én ismételten hangsúlyozta mély aggodalmát a Szomália partjainál folytatott kalóztámadásokkal és fegyveres rablásokkal kapcsolatban, és különösen elítélte ezek közelmúltbeli fokozódását. A Szomália partjainál folytatott kalóztámadások elleni harcról szóló 1816 (2008) sz. ENSZ BT-határozat végrehajtásához, valamint az Élelmezési Világprogram által bérelt, Szomáliába induló hajóknak az 1814 (2008) sz. és 1816 (2008) sz. határozat alapján történő védelméhez való európai uniós hozzájárulás tekintetében a Tanács úgy határozott, hogy létrehoz Brüsszelben egy koordinációs egységet, amelynek feladata a néhány tagállam által Szomália partjainál folytatott megfigyelési és védelmi tevékenység támogatása lesz. Ugyanezen a napon a Tanács egyrészt jóváhagyta e katonai koordinációs fellépés (EU NAVCO) végrehajtási tervét, másrészt pedig egy esetleges európai uniós haditengerészeti műveletre vonatkozó katonai stratégiai lehetőséget is, amelyhez az átmeneti szövetségi kormánnyal együttműködni kívánó tagállamok az 1816 (2008) sz. határozat rendelkezései alapján a Szomália partjainál folytatott kalóztámadásoktól és fegyveres rablásoktól való elrettentés és azok visszaszorítása érdekében rendelkezésre bocsátják katonai erőforrásait.
- (7) A Tanács 2008. szeptember 19-én elfogadta az ENSZ BT 1816 (2008) sz. határozatának támogatását célzó európai uniós katonai koordinációs fellépésről (EU NAVCO) szóló 2008/749/KKBP együttes fellépést ⁽¹⁾.
- (8) Az Atalanta katonai művelet megkezdésekor a koordinációs egységre rótt feladatokat ezen együttes fellépés keretében kell ellátni. Ezért meg kell kezdeni a koordinációs egység megszüntetését.
- (9) A Politikai és Biztonsági Bizottságnak (PBB) politikai ellenőrzést kell gyakorolnia a Szomália partjainál tapasztalható kalóztámadásoktól való elrettentéshez való hozzájárulás céljából folytatott európai uniós katonai művelet felett, stratégiai irányítást kell biztosítani, valamint a Szerződés 25. cikkének harmadik albekezdésével összhangban meg kell hoznia a szükséges határozatokat.
- (10) A Szerződés 28. cikkének (3) bekezdésével összhangban, az együttes fellépésből eredő, katonai vagy védelmi vonatkozású működési kiadások – az Európai Unió katonai vagy védelmi vonatkozású műveletei közös költségei finanszírozása igazgatási mechanizmusának létrehozásáról (Athena) szóló, 2007. május 14-i 2007/384/KKBP tanácsi határozat ⁽²⁾, (a továbbiakban: Athena), rendelkezéseinek megfelelően – a tagállamokat terhelik.
- (11) A Szerződés 14. cikkének (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy az együttes fellépésekben meg kell határozni az Unió számára rendelkezésre álló eszközöket. Az Európai Unió (EU) katonai műveletének közös költségeire vonatkozó, 12 hónapos időtartamra szóló pénzügyi refe-

renciaösszeg az adott pillanatban rendelkezésre álló legpontosabb becslést jelenti, azon végleges összegek sérelme nélkül, amelyeket az Athenáról szóló határozatban foglalt szabályokkal összhangban jóváhagyandó költségvetés tartalmaz majd.

- (12) Az EU a 2008. október 30-án kelt levelében az 1816 (2008) sz. határozat 7. pontjának megfelelően felajánlást tett az átmeneti szövetségi kormánynak a Szomália felségvizein elfogott olyan személyek felett a Szomáliától eltérő államok által gyakorolt joghatóságot illetően, akik ténylegesen vagy feltételezhetően kalóztámadásokat, illetve fegyveres rablásokat követtek el.
- (13) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 6. cikkének megfelelően Dánia nem vesz részt az Európai Unió védelmi vonatkozású határozatainak és fellépéseinek kidolgozásában és végrehajtásában. Dánia nem vesz részt ezen együttes fellépés végrehajtásában, és ezért nem vesz részt a művelet finanszírozásában sem,

ELFOGADTA EZT AZ EGYÜTTES FELLÉPÉST:

1. cikk

Cél

(1) Az Európai Unió (EU) az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának (ENSZ BT) 1814 (2008) sz., 1816 (2008) sz. és 1838 (2008) sz. határozatának támogatását célzó, az ENSZ 1982. december 10-én Montego Bay-ben aláírt Tengerjogi Egyezményének (a továbbiakban: az ENSZ tengerjogi egyezménye) 100. és további cikkeinek alkalmazásával kalóztámadás esetén engedélyezett fellépésekkel összhangban álló, és különösen a harmadik államokkal történt megállapodások útján megvalósuló, Atalanta elnevezésű katonai műveletet (a továbbiakban:) folytat annak érdekében, hogy hozzájáruljon:

- az Élelmezési Világprogramban (WFP) részt vevő hajók védelméhez – az ENSZ BT 1814 (2008) sz. határozatában foglalt megbízatással összhangban –, amelyek élelmiszersegélyt juttatnak el a lakóhelyét elhagyni kényszerült szomáliai lakosságnak,
- a Szomália partjainál hajózó, kalóztámadások által veszélyeztetett hajók védelméhez, a Szomália partjainál folytatott kalóztámadásoktól és fegyveres rablásoktól való elrettentéshez, azok megelőzéséhez és visszaszorításához az ENSZ BT 1816 (2008) sz. határozatában foglalt megbízatással összhangban.

(2) Az 500.000 tengerészt magában foglaló, Szomália és a szomszédos országok partjainál ennek érdekében bevetett erők az EU tengeri műveletének a Tanács által 2008. augusztus 5-én jóváhagyott válságkezelési koncepcióban meghatározott politikai célkitűzésével összhangban működnek.

⁽¹⁾ HL L 252., 2008.9.20., 39. o.

⁽²⁾ HL L 152., 2007.6.13., 14. o.

2. cikk

Megbízatás

Az Atalanta a vonatkozó nemzetközi jogban, nevezetesen az ENSZ tengerjogi egyezményében, valamint az ENSZ BT 1814 (2008) és 1816 (2008) és 1838 (2008) sz. határozatában megállapított feltételek mellett, és rendelkezésre álló kapacitása erejéig:

- a) többek között az érintett hajók fedélzetén tartózkodó Atalanta fegyveres egységek révén védelmet nyújt a WFP által bérelt hajóknak, különösen Szomália felségvizein történő áthaladásuk során;
- b) a szükségesség eseti felmérése alapján kíséretet biztosít az azokon a területeken áthaladó kereskedelmi hajóknak, ahol bevetették;
- c) felügyeli Szomália azon part menti területeit – beleértve felségvizeit is –, amelyek a tengerhajózási tevékenységekre, különösen a tengeri közlekedésre nézve veszélyt jelentenek;
- d) megteszi a szükséges intézkedéseket – beleértve erőszak alkalmazását is –, hogy azokon a területeken, ahol jelen van, visszatartsa és megelőzze az esetlegesen elkövetendő kalóztámadásokat és fegyveres rablásokat, valamint beavatkozzon azok véget vetése érdekében;
- e) azokon a területeken, ahol jelen van, az illetékes államok jogi eljárásainak a 12. cikk feltételei szerinti esetleges gyakorlására tekintettel elfoghatja, fogva tarthatja és átadhatja a ténylegesen vagy feltételezhetően kalóztámadást vagy fegyveres rablást elkövetett személyeket, lefoglalhatja a kalózok vagy fegyveres rablók hajóit, illetve kalóztámadást vagy fegyveres rablást követően a kalózok vagy fegyveres rablók birtokába került hajókat és a fedélzetükön található javakat;
- f) kapcsolatot teremt a Szomália partjainál folytatott kalóztámadások és fegyveres rablások elleni küzdelemben a térségben részt vevő szervezetekkel, szervekkel és államokkal, különösen a Tartós Szabadság elnevezésű hadművelet keretében működő „Egyesített Erők 150” tengeri erővel.

3. cikk

Az EU műveleti parancsnokának kinevezése

Az EU műveleti parancsnokának Phillip Jones altengernagyot nevezik ki.

4. cikk

Az EU műveleti parancsnokságának kijelölése

Az EU műveleti parancsnoksága Northwoodban (Egyesült Királyság) található.

5. cikk

A művelet tervezése és megkezdése

A műveleti terv és a harci érintkezés szabályainak jóváhagyását követően, valamint az EU által az 1816 (2008) sz. ENSZ BT határozat 7. pontjának alkalmazásában tett együttműködési ajánlatnak az átmeneti szövetségi kormány által az ENSZ főtitkárához intézett értesítésére tekintettel a Tanács határoz az EU katonai műveletének megkezdéséről.

6. cikk

Politikai ellenőrzés és stratégiai irányítás

(1) A PBB – a Tanács felelőssége mellett – politikai ellenőrzést és stratégiai irányítást gyakorol az EU katonai művelete felett. A Tanács felhatalmazza a PBB-t, hogy az EU-Szerződés 25. cikke alapján hozza meg a vonatkozó határozatokat. A felhatalmazás magában foglalja a tervezési – ideértve a műveleti tervre, a parancsnoki láncra és a harcérintkezés szabályaira vonatkozó – dokumentumok módosítására vonatkozó hatásköröket. A felhatalmazás magában foglalja továbbá az EU műveleti parancsnoka, illetve az EU-erők parancsnokának kinevezésére vonatkozó döntések meghozatalának hatáskörét. A katonai művelet céljaival és befejezésével kapcsolatos döntéshozatali hatáskör továbbra is a Tanácsot illeti meg, amelynek a főtitkár/-főképviseelő segítséget nyújt.

(2) A PBB rendszeres időközönként jelentést tesz a Tanácsnak.

(3) A PBB rendszeres időközönként megkapja az Európai Unió Katonai Bizottsága (EUKB) elnökének jelentéseit az EU katonai műveletének végrehajtásáról. A PBB szükség esetén meghívhatja üléseire az EU műveleti parancsnokát és/vagy az EU-erők parancsnokát.

7. cikk

Katonai irányítás

(1) Az EU Katonai Bizottsága (EUKB) felügyeli az EU műveleti parancsnokának felelősségi körében zajló uniós katonai művelet megfelelő végrehajtását.

(2) Az EUKB rendszeres időközönként megkapja az EU műveleti parancsnokának jelentéseit. Az EUKB szükség esetén meghívhatja üléseire az EU műveleti parancsnokát és/vagy az EU-erők parancsnokát.

(3) Az EUKB elnöke a legfőbb összekötő az EU műveleti parancsnoka felé.

8. cikk

Összehangolt uniós válaszlépések

Az elnökség, a főtitkár/főképviseelő, az EU műveleti parancsnoka és az EU-erők parancsnoka ezen együttes fellépés végrehajtásának tekintetében biztosítják tevékenységeik szoros összehangolását.

9. cikk

Kapcsolat az Egyesült Nemzetek Szervezetével, Szomáliával, a szomszédos országokkal és egyéb szereplőkkel

(1) A főtitkár/főképviseelő – az elnökséggel szorosan együttműködve – a legfőbb összekötőként jár el az Egyesült Nemzetek Szervezete, annak szakosított szervei, a szomáliai hatóságok, a szomszédos országok hatóságai, valamint az egyéb érintett szereplők felé. Az Afrikai Unióval fennálló kapcsolatai keretében a főtitkár/főképviseelőt munkájában az Európai Unió Afrikai Unió melletti különleges képviselője (a továbbiakban: EUKK) segíti, az elnökséggel szorosan összehangolva.

(2) Műveleti szinten az EU műveleti parancsnoka a legfőbb összekötő különösen a hajótulajdonosok szervezetei, az ENSZ Főtitkárságának érintett részlegei, a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet és az Élelmezési Világprogram felé.

10. cikk

Harmadik államok részvétele

(1) Az Európai Unió döntéshozatali autonómiája és az egységes intézményi keret sérelme nélkül, valamint az Európai Tanács vonatkozó iránymutatásaival összhangban harmadik államok felkérhetők a műveletben való részvételre.

(2) A Tanács felhatalmazza a PBB-t, hogy kérjen fel harmadik államokat hozzájárulások felajánlására, valamint arra, hogy az EU műveleti parancsnoka és az EUKB ajánlására hozza meg a javasolt hozzájárulások elfogadásáról szóló vonatkozó határozatokat.

(3) A harmadik államok részvételére vonatkozó részletes szabályok az EU-Szerződés 24. cikkében meghatározott eljárással összhangban megkötendő megállapodások tárgyát képezik. Az elnökség munkáját segítő főtitkár/főképviseelő jogosult az elnökség nevében e megállapodásokról tárgyalni. Amennyiben az EU és egy harmadik állam olyan megállapodást kötött, amely keretet biztosít ez utóbbi részvételére az EU válságkezelési műveleteiben, a megállapodás rendelkezései e művelettel összefüggésben értelmezendők.

(4) Az EU katonai műveletéhez katonailag jelentős mértékben hozzájáruló harmadik államok ugyanolyan jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek a művelet napi irányítása tekintetében, mint a műveletben részt vevő tagállamok.

(5) A Tanács ezennel felhatalmazza a PBB-t, hogy – amennyiben harmadik államok jelentős mértékű katonai hozzájárulást biztosítanak – hozza meg a hozzájáruló felek bizottságának megalakulására vonatkozó, megfelelő határozatokat.

(6) Az elfogott és fogva tartott személyeknek a műveletben részt vevő harmadik államok részére, az ezen államok joghatóságának gyakorlása céljából történő átadásának feltételeit a (3) bekezdésben említett részvételi megállapodások megkötése és végrehajtása során állapítják meg.

11. cikk

Az EU által vezetett erők jogállása

Az EU által vezetett erők és személyi állomány, amely:

— a harmadik államok szárazföldi területein állomásozik vagy van jelen,

— harmadik államok felségvizein vagy belvizein tevékenykedik,

jogállásáról – beleértve az őket megillető kiváltságokat, mentességeket és a küldetésük végrehajtásához és zavartalan működtetéséhez szükséges további biztosítékokat is – az EU-Szerződés 24. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően kell meghatározni. Az elnökség munkáját segítő főtitkár/főképviseelő jogosult az elnökség nevében a fentiekre tárgyalni.

téséhez szükséges további biztosítékokat is – az EU-Szerződés 24. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően kell meghatározni. Az elnökség munkáját segítő főtitkár/főképviseelő jogosult az elnökség nevében a fentiekre tárgyalni.

12. cikk

Az elfogott és fogva tartott személyek igazságszolgáltatási hatáskör gyakorlása céljából való átadása

(1) Egyrésztől Szomáliának a tagállamok vagy harmadik államok joghatóságának gyakorlására vonatkozó hozzájárulása, és másrésztől az ENSZ tengerjogi egyezményének 105. cikke alapján a nyílt tengeren elfogott, kalóztámadást elkövetett vagy feltehetően elkövetett személyeket, valamint a fenti cselekmény elkövetésére szolgáló eszközöket átadják:

— azon tagállam, vagy a műveletben részt vevő harmadik állam illetékes hatóságainak, amelynek a lobogója alatt a foglyokat ejtő hajó közlekedik, vagy

— ha ez az állam joghatóságát nem kívánja gyakorolni, annak a tagállamnak vagy harmadik államnak, amely joghatóságát az említett személyeken vagy eszközökön gyakorolni kívánja.

(2) Az (1) bekezdésben említett személyek nem adhatók át harmadik államnak, ha nem történt megállapodás e harmadik állammal az átadás feltételeiről az alkalmazandó nemzetközi joggal – nevezetesen a nemzetközi emberi joggal – összhangban különösen annak biztosítása érdekében, hogy senkit ne sújtassanak halálbüntetéssel vagy vessenek alá kínzásnak vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak.

13. cikk

Kapcsolat a védett hajók lobogója szerinti államokkal

Az Atalantához tartozó egységeknek kereskedelmi hajók, nevezetesen az Élelmezési Világprogram által bérelt hajók fedélzetén való tartózkodására vonatkozó feltételeket, beleértve az őket megillető kiváltságokat, mentességeket és a küldetés zavartalan működtetéséhez szükséges további biztosítékokat az e hajók lobogója szerinti állammal kell megállapítani.

14. cikk

Pénzügyi rendelkezések

(1) Az EU katonai műveletének közös költségeit az ATHENA kezeli.

(2) Az EU katonai műveletének közös költségeire vonatkozó pénzügyi referenciaösszeg 8,3 millió EUR. Az Athena-határozat 33. cikkének (3) bekezdésében említett referenciaösszeg aránya 30 %.

15. cikk

Információ átadása az Egyesült Nemzetek Szervezetének és egyéb harmadik feleknek

(1) A főtitkár/főképviselő jogosult arra, hogy az EU katonai műveletének céljaira létrehozott minősített EU-információkat és -dokumentumokat – a Tanács biztonsági szabályzatával ⁽¹⁾ összhangban – az azokra vonatkozó minősítési szintet figyelembe véve átadja az Egyesült Nemzetek Szervezetének és az ezen együttes fellépéshez csatlakozó egyéb harmadik feleknek.

(2) A főtitkár/főképviselő jogosult arra, hogy a Tanácsnak a művelettel kapcsolatos tanácskozásaira vonatkozó, a Tanács eljárási szabályzata ⁽²⁾ 6. cikkének (1) bekezdése szerinti titoktartási kötelezettség alá tartozó nem minősített EU-dokumentumokat átadja az Egyesült Nemzetek Szervezetének és az ezen együttes fellépéshez csatlakozó egyéb harmadik feleknek.

16. cikk

Hatálybalépés és befejezés

(1) Ez az együttes fellépés elfogadásának napján lép hatályba.

(2) Az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1816 (2008) sz. határozatának támogatását célzó katonai koordinációs fellépésről szóló, 2008. szeptember 19-i 2008/749/KKBP együttes fellépést az ugyanezen együttes fellépéssel létrehozott koordinációs egység megszüntetésének időpontjában hatályon kívül kell helyezni. Ez a megszüntetés a 6. cikkben említett művelet megkezdésének időpontjában következik be.

(3) Az EU katonai művelete az a művelet kezdeti műveleti képességének bejelentésétől számított 12 hónap elteltével fejeződik be, ENSZ 1814 (2008) és 1816 (2008) sz. BT-határozatok meghosszabbítására figyelemmel.

(4) Az EU katonai műveletének jóváhagyott lezárási terve szerint ezt az együttes fellépést valamennyi EU-erő visszavonását követően, és az ATHENA-határozat vonatkozó rendelkezéseinek sérelme nélkül hatályon kívül kell helyezni.

17. cikk

Kihirdetés

(1) Ezt az együttes fellépést az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni.

(2) Az EU műveleti parancsnokának és/vagy az EU-erők parancsnokának kinevezésére vonatkozó PBB-határozatokat, továbbá a harmadik államok hozzájárulásainak elfogadására és a hozzájáruló felek bizottságának megalakulására vonatkozó PBB-határozatokat szintén ki kell hirdetni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

Kelt Brüsszelben, 2008. november 10-én.

a Tanács részéről

az elnök

B. KOUCHNER

⁽¹⁾ A Tanács 2001. március 19-i 2001/264/EK határozata a Tanács biztonsági szabályzatának elfogadásáról (HL L 101., 2001.4.11., 1. o.).

⁽²⁾ A Tanács 2004. március 22-i 2004/338/EK, Euratom határozata a Tanács eljárási szabályzatának elfogadásáról (HL L 106., 2004.4.15., 22. o.).